

ROZKOPYWAĆ (5) *vb impf*

rof- (4), roz- (1).

Oba o prawdopodobnie jasne (tak w roz- oraz kopać); a jasne.

inf rozkopywać (2). ◇ *praes* 2 sg rozkopywász (1). ◇ [3 sg rozkopywå.] ◇ 3 *pl* rozkopywają (2). ◇ [con 3 sg *m* by rozkopywål. ◇ *part praes act* rozkopywając.]

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w. (dwa z niżej notowanych przykładów) s.v. rozkopać.

Robić coś, kopiąc ziemię (5) :

a. [Przygotowywać pod uprawę teren dotąd nieuprawiany, zwykle karczując go: Przerzeczona wieś osadzona jest z gruntu leśnego i borowego [...], co uczynił za niemałym nakładem stary Brant, rozkopywając i gbury siedląc. *LustrMalb* I 116.

rozkopywać co: LustrPom 147; Nowo rozkopywają folwark, który zową Zalechowo *LustrWpol* I 197, II 69. Cf *Zwroty*.

*Zwroty: »rozkopywać lasy«: y iuz zá mego wieku dopiero [Paproczy] gośpodárstwem się bawić poczęli/ rofkopywáiąc láfy gwałtowne [lege: gwałtownie] polá czynili á ofadzáli chłopcy/ y łami się rozradzáli *PapHerby* 118 (*Linde* s.v. *rozkopać*).*

*»rozkopywać role, pola« [szyk zmienny]: Ten młyn [nowo budowany] jest ku wielkiej szkazie korzyckiej puszczej, bo tam sobie [młynarz] rozkopywa role i ogrody *LustrMaz* II 187; a wszakoż role sobie rozkopywają iuxta arbitrium suum non sine praeiudicio *LustrRus* I 131; *LustrWpol* I 182.]*

b. [Niwelować wzniesienie terenu (tu: sztuczne); *disicere fossoriis a. ligonibus* *Cn* [co]: z łzańcow Polkich nálzy Mołkwę odłtrzeláli/ ták iż dźiála z wálu znieść musieli: záczym do łzturmu łkoczyli/ y po drábinkách ná wál leść poczęli: ále ich Mołkwá łpárłá [...] A wtym [hetman] dał iednemu motykę áby on wál rofkopywål *BielKron* 1597 774.

a. *Usuwać fragmenty łądu sąsiadujące z nurtem wodnym: RadzPodróż* 157; Ktoby groble/ álbo łtawy rofkopywål/ ma być łpalon. *SzczerbSpecSax* 177 (*Linde* s.v. *rozkopać*.)]

c. *Niszczyć; w przen* [co] (5) :

*Szereg: »rozgradzać ani rozkopywać« (1): A nie dáy Pánie rozgradzác áni rofkopywác przed oblicznołcią łwoią tey wdzyęczney winniczki łwoiey/ ku lekkości łwoiey. *RejPos* 198.*

a. *O zwierzętach: ryjąc w ziemi (4) : [Duch Święty] Zowie ie [fałszerze prawdy Pana] wilki drapieźnemi/ wieprzmi dzikiemi/ ktorzy rofkopywáią winnicę Páńłką [Ps 80] *RejAp* [13]v.*

*W połączeniu szeregowym (1): *RejPos* 284 cf *W porównaniu*.*

*W porównaniu (1): Ale ty nieboże nędzny ktorykolwiek łie łmiełz tego wazyć/ iż łfuielz á niłzczyłz á rofkopywálz iáko wieprz dziki/ thák iáko cie piłmo zowie/ the winnicę Páńłką/ fáłeczniemi wymyłły łwoiemi/ [...] łłuchay co tu Pan powiedác raczy *RejPos* 284.*

*Szereg: »psować i rozkopywać« (2): Świętą á łtárożytną winnicę Páńłką Krol Iego M. powinien ielł rozmnázác [...]: Ale Kácerze iáko dźikie źwierze/ ktorzy ią łfuią y rofkopywáią od niey odgániác/ y kárác ma *WujJud* 18; *WujJudConf* 17v. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]*

Formacje współrdzene cf KOPAĆ.